

*საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო
საბიუჯეტო დეპარტამენტი*

2011 წლის ანგარიში

თბილისი

2011 წელი

შინაარსი

შესავალი	2
ქვეყნის ძირითადი მონაცემების და მიმართულებების დოკუმენტი	3
ბიუჯეტის დაგეგმვა და მართვა	5
პროგრამული ბიუჯეტი და საბიუჯეტო პროცესის გაუმჯობესება	11

საბიუჯეტო დეპარტამენტი

2011 წლის განმავლობაში საბიუჯეტო დეპარტამენტის მიერ განხორციელებული ღონისძიებები მიმართული იყო სახელმწიფო ფინანსების სწორი და გამჭვირვალე მართვის უზრუნველსაყოფად და საბიუჯეტო პროცესის სრულყოფისაკენ.

გრძელვადიანი ეკონომიკური სტაბილურობისათვის, სახელმწიფოს მიერ ვალდებულებების სათანადო დონეზე შესრულებისა და ინვესტორთა ნდობის შესანარჩუნებლად მნიშვნელოვან პარამეტრს წარმოადგენს საბიუჯეტო მდგრადობა. ქვეყნის ეკონომიკური დაცულობის საწინდარია ბიუჯეტის კონსერვატული დაგეგმვის პრინციპები და დეფიციტის დაბალი მაჩვენებელი. მაქსიმალურად დაბალანსებული ბიუჯეტით უზრუნველყოფილი ეკონომიკური სტიმულირება და გლობალური ეკონომიკური გამოწვევების შემთხვევაში მაკროეკონომიკური სტაბილურობის შენარჩუნება. ამ მიზნის მისაღწევად საანგარიშო პერიოდში განხორციელდა საკანონმდებლო ცვლილებები, კერძოდ „ეკონომიკური თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით განისაზღვრა ბიუჯეტის დეფიციტის პარამეტრები მშპ-ს მიმართ (2014 წლისათვის არ უნდა გადააჭარბოს მშპ-ს 3%-ს), ასევე მშპ-სთან მიმართებაში სახელმწიფო ვალისა (60%) და ხარჯების და არაფინანსური აქტივების ზრდის მთლიან მოცულობასთან (30%) დაკავშირებული ლიმიტები.

ფისკალური პოლიტიკისადმი კონსერვატორული მიდგომის შენარჩუნების და ამავე დროს ფინანსების მართვის სფეროს მოდერნიზების მიზნით, საანგარიშო პერიოდის მანძილზე გრძელდებოდა სახელმწიფო ფინანსების მართვის რეფორმა, რომელიც 2004 წლიდან დაიწყო.

2011 წელი სახელმწიფო ფინანსების რეფორმისთვის განსაკუთრებულად მნიშვნელოვანი ეტაპი იყო, ვინაიდან პირველად განხორციელდა სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტის მომზადება პროგრამული ბიუჯეტის პრინციპების გათვალისწინებით. მთელი წლის მანძილზე განსაკუთრებული მუშაობა მიმდინარეობდა 2012 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროგრამული ფორმატით დაგეგმვის მიზნით, რამაც კიდევ უფრო გაამყარა კავშირი ხარჯების საშუალოვადიან დაგეგმვასა (MTEF) და წლიურ ბიუჯეტს შორის.

- ქვეყნის ძირითადი მონაცემების და მიმართულებების დოკუმენტი (BDD)

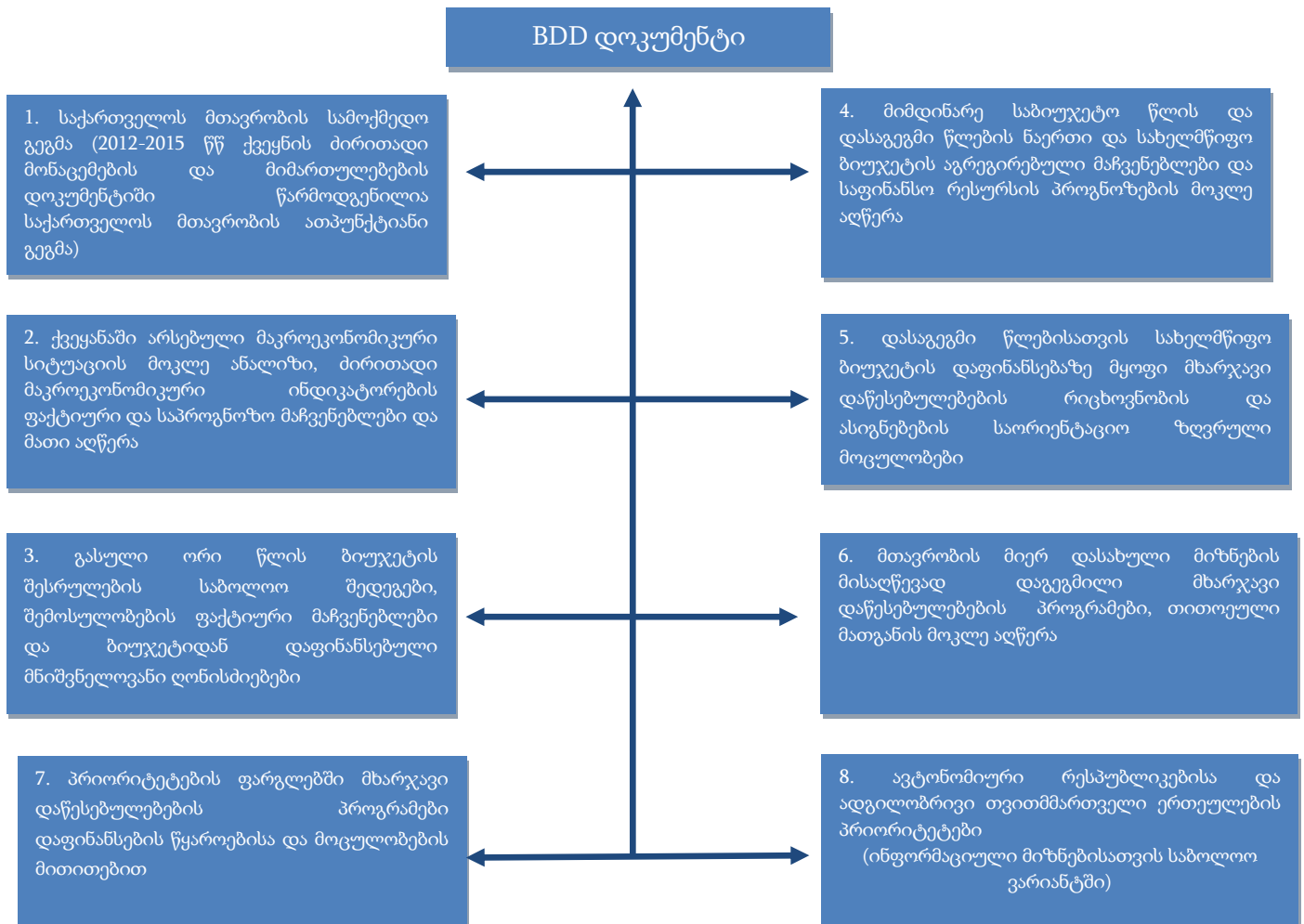
ძირითადი მონაცემების და მიმართულებების დოკუმენტი წარმოადგენს ქვეყნის განვითარების ძირითად გეგმას, რომელიც ასახავს მთავრობის საშუალოვადიან სტრატეგიას, ინფორმაციას საშუალოვადიანი მაკროეკონომიკური და ფისკალური პროგნოზების და საქართველოს ცენტრალური, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი ხელისუფლებების განვითარების ძირითადი მიმართულებების შესახებ. დოკუმენტი განსაკუთრებული მნიშვნელობისაა, ვინაიდან ერთის მხრივ ის წარმოადგენს წლიური ბიუჯეტის კანონის პროექტის მომზადების ჩარჩო-საფუძველს და მეორე მხრივ მოიცავს უფრო ფართო სპექტრის ინფორმაციას ქვეყნის ხელისუფლების ზოგადი პრიორიტეტების შესახებ, ვიდრე ეს აისახება სახელმწიფო ბიუჯეტში. აღნიშნულ დოკუმენტში ერთიანდება არამართო თითოეული მხარჯავი დაწესებულების მიერ, მთავრობის პრიორიტეტების ფარგლებში დაგეგმილი პროგრამები, არამედ ის ღონისძიებებიც რაც ამ პრიორიტეტების ფარგლებში ხორციელდება კერძო სექტორის მონაწილეობითა და სახელმწიფოს ხელშეწყობით. დოკუმენტი, როგორც სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტის მომზადების საფუძველი, მოიცავს ინფორმაციას საშუალოვადიან პერიოდში სახელმწიფო ბიუჯეტის მხარჯავი დაწესებულებებისათვის განსაზღვრული ასიგნებებისა და მომუშავეთა რიცხოვნობის ზღვრული მოცულობების შესახებ, ასევე, პრიორიტეტების ფარგლებში მათ მიერ განსახორციელებელი პროგრამების დაფინანსების მოცულობისა და წყაროების შესახებ.

საანგარიშო პერიოდში აქტიური მუშაობა მიმდინარეობდა ქვეყნის საშუალოვადიან სტრატეგიაზე, საბიუჯეტო დეპარტამენტი კოორდინირებას უწევდა 2012-2015 წლების ქვეყნის ძირითადი მონაცემების და მიმართულებების დოკუმენტის (BDD) მომზადების პროცესს.

დოკუმენტი საკმაოდ ვრცელ ინფორმაციას მოიცავს, მასზე მუშაობა დაიწყო 2011 წლის მარტში და დასრულდება ახალი საბიუჯეტო წლის დაწყებიდან ერთი თვის ვადაში. დოკუმენტში აისახა საქართველოს მთავრობის ათპუნქტიანი გეგმა, 2010 და 2011 წლების ძირითადი მაკროეკონომიკური პარამეტრები, 2012-2015 წლებში მხარჯავი დაწესებულებებისათვის განსაზღვრული ასიგნებების და რიცხოვნობის ზღვრული მოცულობები და საქართველოს მთავრობის სამოქმედო გეგმის ფარგლებში მხარჯავი დაწესებულებების პროგრამების აღწერები და ამ პროგრამებზე მიმართული სახსრების მოცულობები და წყაროები.

იქიდან გამომდინარე, რომ ქვეყნის ძირითადი მონაცემების და მიმართულებების დოკუმენტი წარმოადგენს მომდევნო წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ერთგვარ ჩარჩო-საფუძველს და შესაბამისად მას განსაკუთრებული როლი უჭირავს საბიუჯეტო პროცესში, აღნიშნულ დოკუმენტზე მუშაობა საანგარიშო პერიოდში განსაკუთრებულად მნიშვნელოვანი იყო, ვინაიდან პროგრამულ ბიუჯეტზე გადასვლასთან დაკავშირებით პირველად მოხდა ქვეყნის პრიორიტეტების და მხარჯავი დაწესებულებების პროგრამების ერთმანეთთან დაკავშირება. პირველად ამ დოკუმენტში აისახა არა მხარჯავი დაწესებულებების პრიორიტეტული მიმართულებები, არამედ კონკრეტული პროგრამები, რომლებიც გამომდინარეობს საქართველოს მთავრობის ათპუნქტიანი გეგმიდან და რომლის მიხედვითაც ხდება წლიური ბიუჯეტის პროექტში ასიგნებების გადანაწილება თითოეულ მხარჯავ დაწესებულებაზე. ქვეყნის ძირითადი მონაცემების და მიმართულებების დოკუმენტის ახალმა ფორმატმა და პროგრამული პრინციპებით დაგეგმილმა წლიურმა ბიუჯეტმა კიდევ უფრო ნათელი და მჭიდრო გახადა კავშირი საშუალოვადიან დაგეგმვასა (MTEF) და წლიურ ბიუჯეტს შორის.

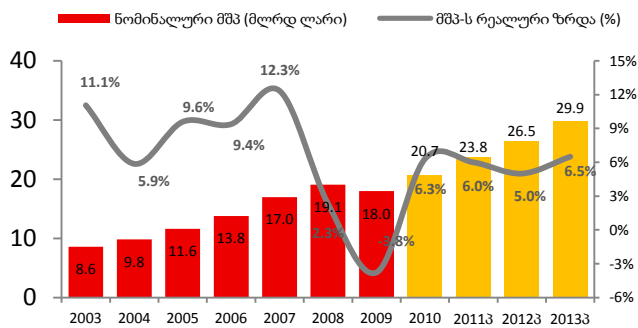
ქვეყნის ძირითადი მონაცემების და მიმართულებების დოკუმენტის სტრუქტურა ახალი ფორმატის მიხედვით:

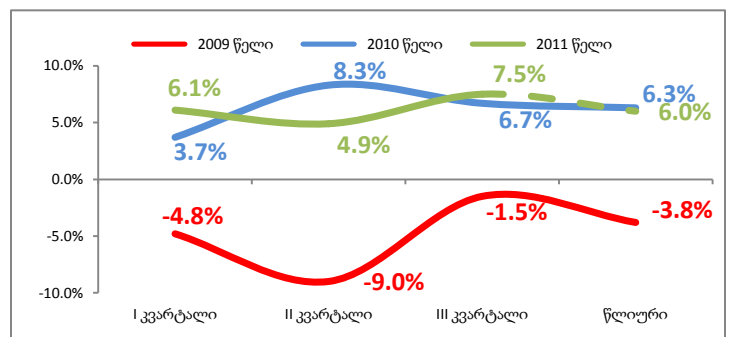
- ბიუჯეტის დაგეგმვა და მართვა

ბიუჯეტის კონსერვატული დაგეგმვა და მაქსიმალურად დაბალანსებული ბიუჯეტის უზრუნველყოფა ქვეყნის ეკონომიკური დაცულობის და ზრდის მაღალი მაჩვენებლების მიღწევისთვის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ფაქტორს წარმოადგენს. ის გარემოება, რომ 2009 წელს ეკონომიკური კრიზისის ფონზე არსებული უარყოფითი ეკონომიკური ზრდის მიუხედავად 2010 წლიდან შესაძლებელი გახდა ქვეყანა დაბრუნებოდა ეკონომიკური ზრდის მაღალ ტემპებს, საქართველოს მთავრობის მიერ გატარებულ სხვა მნიშვნელოვან ღონისძიებებთან ერთად, ბიუჯეტის დაგეგმვისა და მართვის სწორი პოლიტიკის შედეგია.

ნომინალური მშპ და ეკონომიკის რეალური ზრდა (2003-2013 წლები)

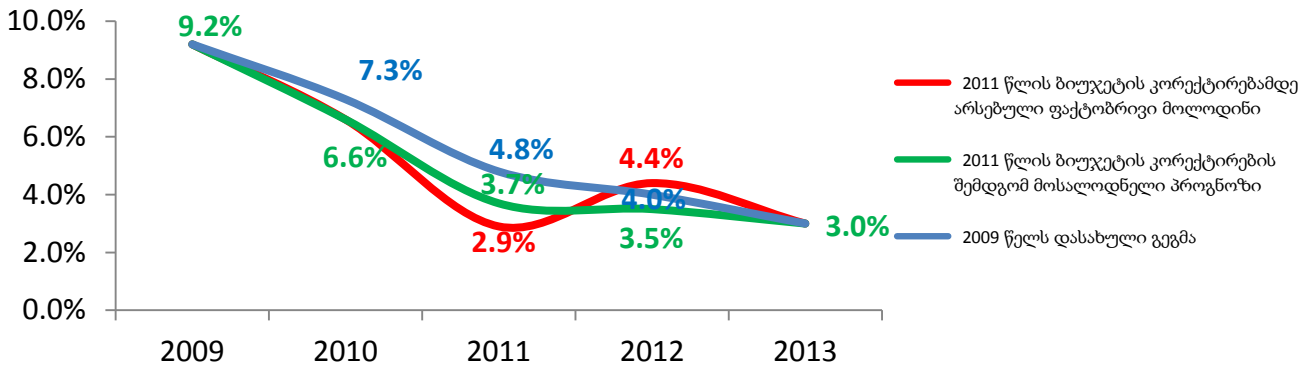

მშპ-ს რეალური ზრდა კვარტლების მიხედვით (2009-2011 წლები)

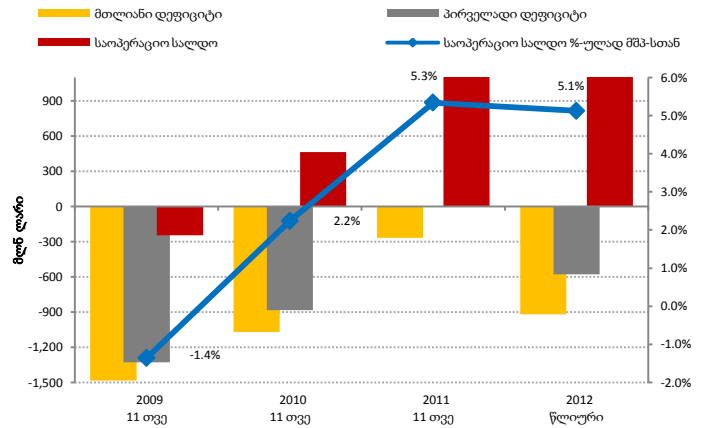
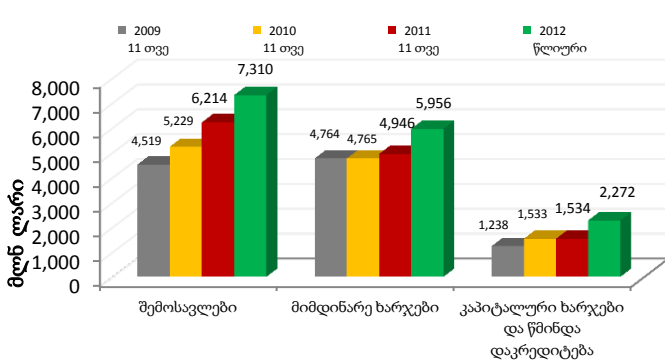
სამინისტროს შესაბამისი სტრუქტურული ქვედანაყოფებიდან მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე საბიუჯეტო დეპარტამენტმა მოამზადა საშუალოვადიანი ნაერთი ბიუჯეტი და ფისკალური კონსოლიდაციის კუთხით მიმართული ღონისძიებების, სათანადო ანალიზებისა და ქვეყნის პრიორიტეტების გათვალისწინებით, „საქართველოს 2011 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონში შეტანილი ცვლილებებით ბიუჯეტის ზრდის მიუხედავად, დეფიციტი 2011 წლისათვის, მშპ-სთან მიმართებაში 4.3%-დან შემცირდა 3.7%-მდე.

ამასთან აღსანიშნავია, რომ 2009 წლის მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის ფონზე საბიუჯეტო დეფიციტის ზრდის შემდგომ სამინისტროს ერთ-ერთ მთავარ პრიორიტეტს წარმოადგენს ფისკალური კონსოლიდაცია და ბიუჯეტის დეფიციტის შემცირება. 2009 წელს დაგეგმილი ფისკალური პოლიტიკის შესაბამისად საბიუჯეტო დეფიციტი 2013 წლისთვის უნდა შემცირდეს მშპ-ს 3%-მდე. 2011 წელს ბიუჯეტის სწორი კორექტირების შედეგად შესაძლებელი გახდა საბიუჯეტო დეფიციტის შემცირების კლებადი ტენდენციის შენარჩუნება.

საბიუჯეტო დეფიციტის მართვის მიზნით მიმდინარეობდა როგორც სახელმწიფო ბიუჯეტის, ისე ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტების შესრულების ყოველთვიური ანალიზი.

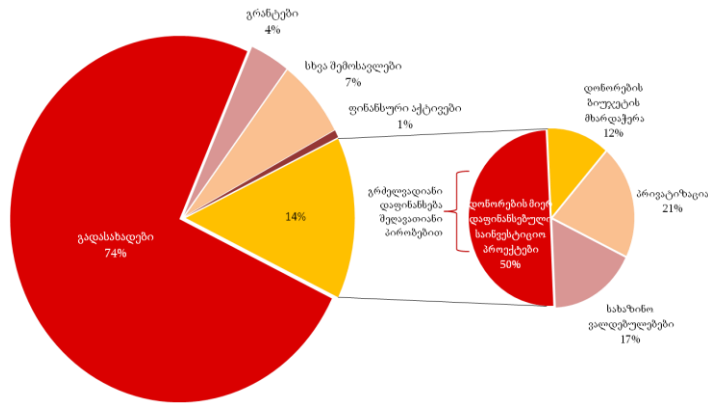
აღსანიშნავია, რომ კრიზისის ფონზე არსებული მდგომარეობის მიუხედავად, 2009 წლის შემდეგ, სახელმწიფოს მიმდინარე შემოსავლების და მიმდინარე ხარჯების დინამიკა გვიჩვენებს, რომ 2010 წლიდან მოყოლებული მიმდინარე შემოსავლები აღემატებოდა მიმდინარე ხარჯებს. მაშინ, როცა 2009 წლის ბიუჯეტის საოპერაციო სალდო უარყოფითი იყო, 2010 წელს შესაძლებელი გახდა მის დადებით ნიშნულზე აყვანა, ხოლო 2011 წლისთვის აღნიშნული მაჩვენებელი კვლავ დადებითი და ამასთან 5%-ზე მაღალია. 2012 წლის ბიუჯეტზე ამ პრინციპით დაიგეგმა და ეს ტენდენცია მომავალ წლებშიც გაგრძელდება.

ქვემოთ მოცემული დიაგრამები და ცხრილი გვიჩვენებს ნაერთი ბიუჯეტის შემოსულობების სტრუქტურას 2011-2012 წლებისათვის. ბიუჯეტის სწორი მიმართულებით დაგეგმვის და მართვის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანეს შედეგად შეიძლება განვიხილოთ ის ტენდენცია, რომ ყოველწლიურად იზრდება შემოსულობების სტრუქტურაში გადასახდების პროცენტული წილი და 2012 წლისათვის 77%-ს აღწევს, ხოლო დეფიციტის სტრუქტურაში უდიდესი წილი უჭირავს ინფრასტრუქტურულ პროექტებს და მისი

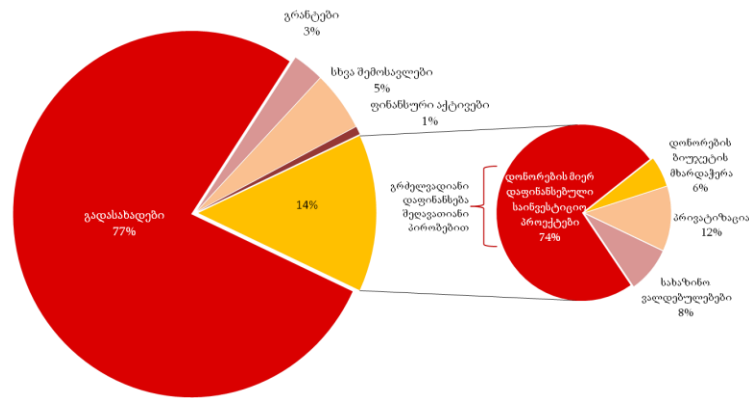
დაფინანსების წყაროებში ყველაზე მსხვილი წილი მოდის დონორების მიერ დაფინანსებულ საინვესტიციო პროექტებზე, აღნიშნული ინფრასტრუქტურა კი თავად ერთვება ეკონომიკურ აქტივობაში და შესაბამისად ხელს უწყობს ეკონომიკურ ზრდას.

2011 წელი

დასახელება	2011	2012	2012-2011
გადასახადები	74%	77%	3%
გრანტები	4%	3%	-1%
სხვა შემოსავლები	7%	5%	-2%
ფინანსური აქტივები	1%	1%	0%
დეფიციტის დაფინანსება	14%	14%	0%
დონორების მიერ დაფინანსებული საინვესტიციო პროექტები	50%	74%	24%
დონორების ბიუჯეტის მხარდაჭერა	12%	6%	-7%
სახაზინო ვალდებულებები	17%	8%	-9%
პრივატიზაცია	21%	12%	-9%

2012 წელი

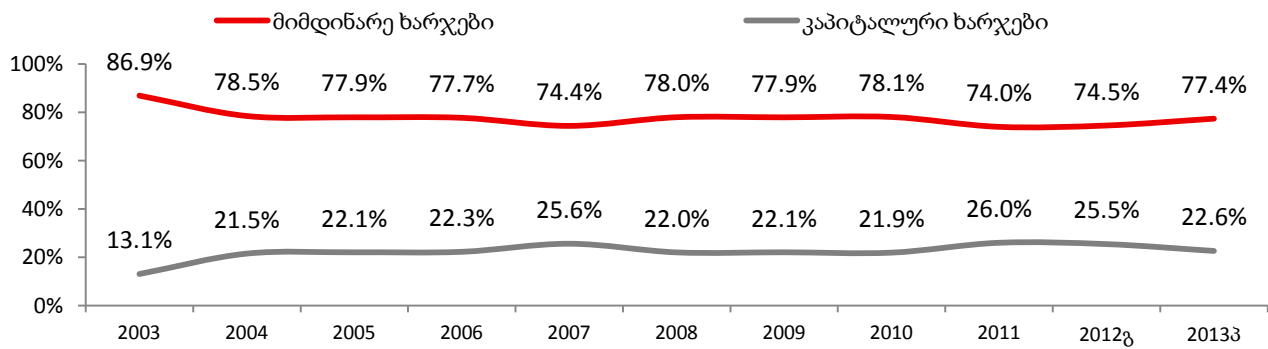
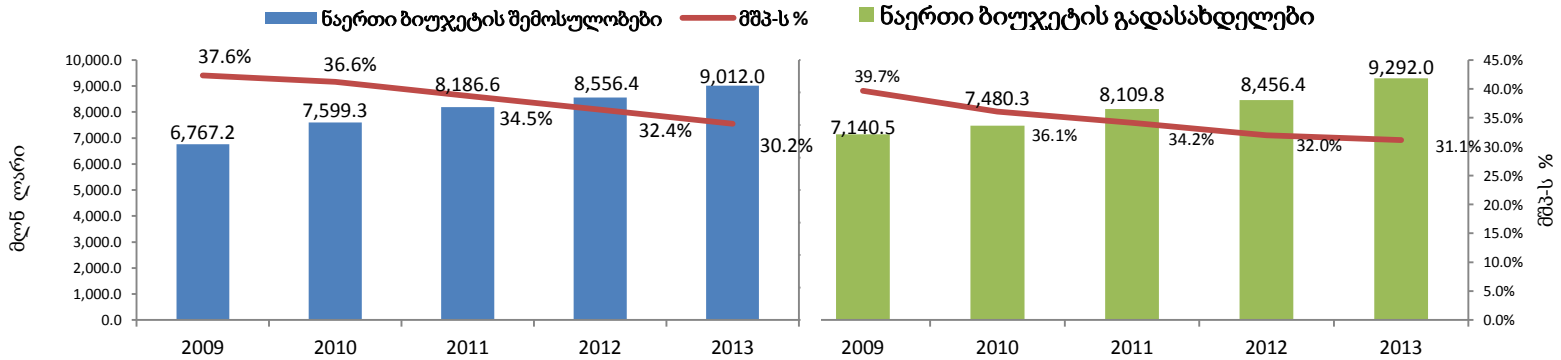
ნაერთი ბიუჯეტის დინამიკა წლების მიხედვით გვიჩვენებს, რომ ერთის მხრივ შენარჩუნებულია ზრდის ტენდენცია ნაერთი ბიუჯეტის შემოსულობების და გადასახდელების კუთხით ნომინალურ გამოხატულებაში და ამავე დროს მშპ-თან მიმართებაში მათი წილი ინარჩუნებს შემცირების ტენდენციას, რაც კერძო სექტორის და შესაბამისად ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პარამეტრია. ამასთან, 2004 წლის შემდეგ ნაერთ ბიუჯეტში ინფრასტრუქტურულ პროექტებზე მიმართული კაპიტალური ხარჯები მშპ-თან მიმართებაში 20%-ზე მაღალ ნიშნულს ინარჩუნებს, რაც ასევე მნიშვნელოვანი ფაქტორია ქვეყნის ეკონომიკის შემდგომი განვითარებისათვის.

ნაერთი ბიუჯეტის შემოსულობების

დინამიკა 2009-2013 წლებისათვის:

ნაერთი ბიუჯეტის გადასახდელების

დინამიკა 2009-2013 წლებისათვის:

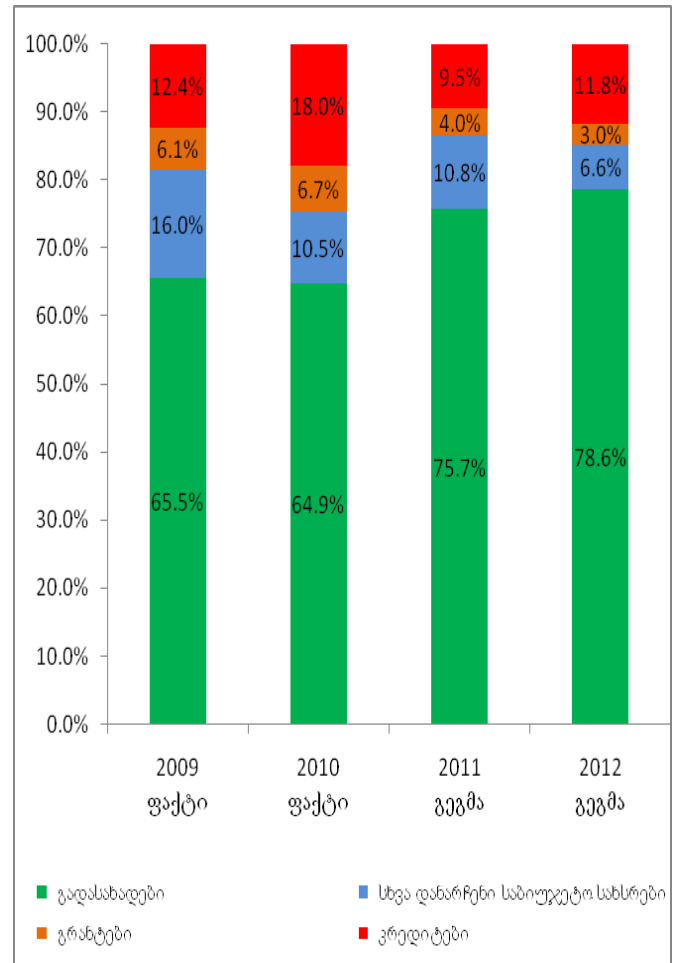

2011 წლის განმავლობაში საბიუჯეტო დეპარტამენტი კომპეტენციის ფარგლებში ახორციელებდა საქართველოს 2011 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების მიმდინარეობის პროცესის მართვას და უზრუნველყოფდა მხარჯავი დაწესებულებების კოორდინირებულ მუშაობას საბიუჯეტო საკითხებთან დაკავშირებით;

მომზადდა „საქართველოს 2012 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველო კანონის პროექტი, რომელიც შესაბამისობაშია ქვეყნის მიერ აღებულ ფისკალური პოლიტიკის კურსთან და ასახავს ქვეყნის განვითარების პრიორიტეტულ მიმართულებებს.

სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსულობები 2012 წლისათვის და შემოსულობების სტრუქტურა 2009-2012 წლებში:

დასახელება	2012 წლის პროექტი (მლნ ლარი)	%-ულად მთლიან ჯამთან
საბიუჯეტო სახსრები	6,830.0	85.2%
გადასახადები	6,300.0	78.6%
სხვა შემოსავლები	300.0	3.7%
არაფინანსური აქტივების კლება (პრივატიზაცია)	70.0	0.9%
ფინანსური აქტივების კლება (სესხების დაბრუნება)	60.0	0.7%
საშინაო ვალის ზრდა (სახაზინო ვალდებულებები)	100.0	1.2%
დონორების დაფინანსება	1,185.4	14.8%
გრანტები	239.4	3.0%
კრედიტები	946.0	11.8%
ჯამი	8,015.4	100.0%

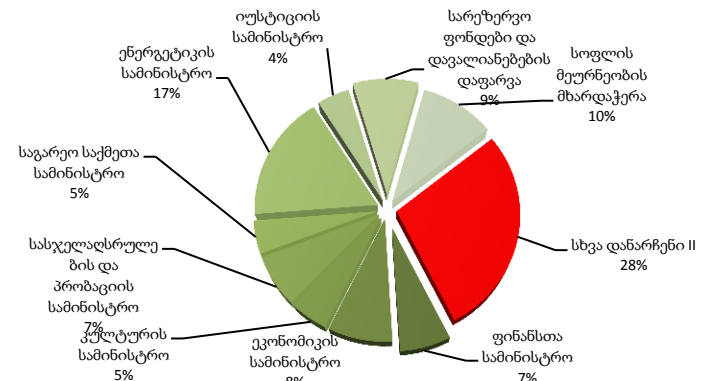
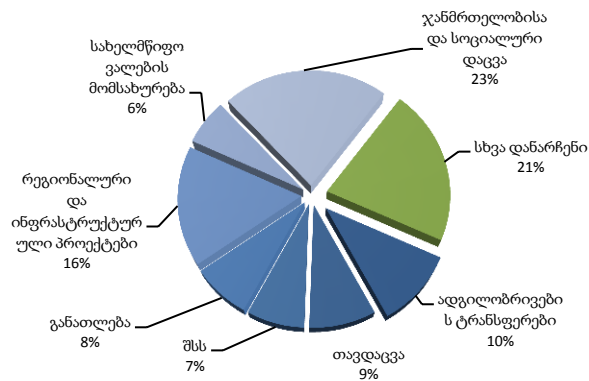
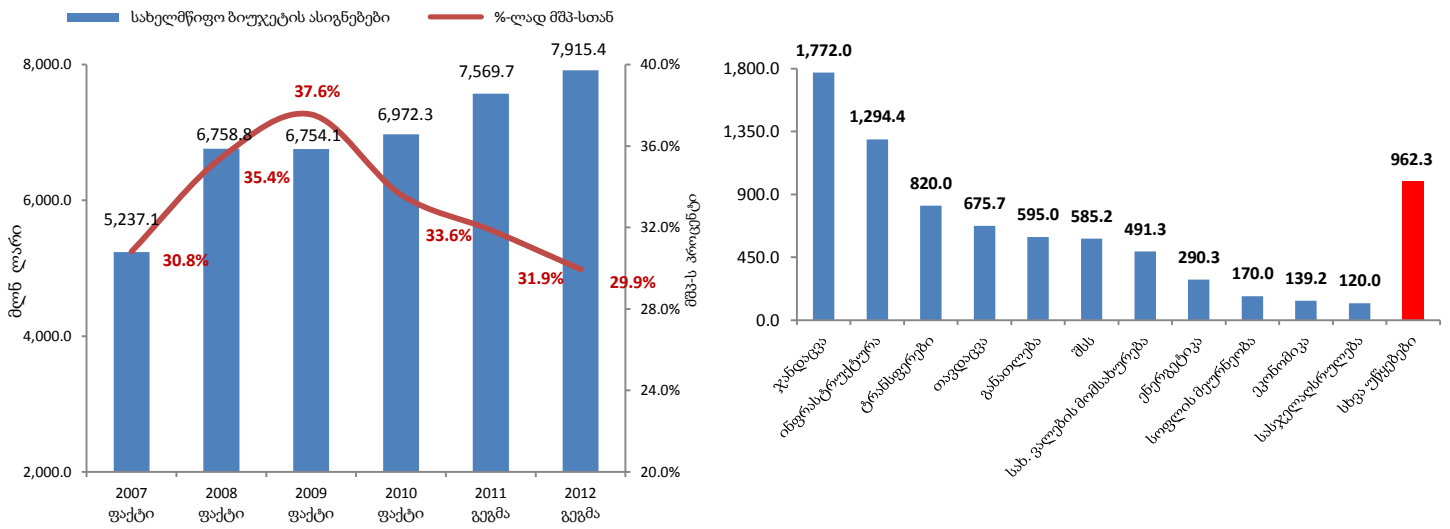

2012 წლის ბიუჯეტის დაგეგმვისას შენარჩუნდა სახელმწიფო ბიუჯეტის ზრდის ტენდენცია შემოსავლების ნაწილში და მათ შორის განსაკუთრებით აღსანიშნავია, რომ სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლების 78.6%-ს 2012 წლის გეგმის თანახმად წარმოადგენს გადასახადები, ასევე შემოსულობების დინამიკა წლების მიხედვით გვიჩვენებს, სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსულობებში დონორებზე დამოკიდებულების კლების ტენდენციას.

2011 წლის განმავლობაში, მიმდინარე პერიოდის ფინანსური და ეკონომიკური პარამეტრების პროგნოზებისა და საქართველოს მთავრობის სტრუქტურაში განხორციელებული ცვლილებებიდან გამომდინარე „საქართველოს 2011 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონში სამი ცვლილება შევიდა. თავდაპირველი გეგმის მიხედვით სახელმწიფო ბიუჯეტის ასიგნებები 7 107,1 მლნ ლარს შეადგენდა, ხოლო კორექტირებების შემდგომ 462,6 მლნ ლარით გაიზარდა და 7 569,7 მლნ ლარს

ოდენობით განისაზღვრა. სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელების ნაწილში ზრდის ტენდენცია შენარჩუნდა 2012 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტშიც, ამასთან შენარჩუნებულია გადასახდელების მშპ-თან მიმართებაში კლების ტენდენცია.

2012 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ასიგნებები:

საქართველოს 2012 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტში, რომელიც პირველად მომზადდა პროგრამული ბიუჯეტის ფორმატით, გადასახდელები გადანაწილდა 12 პრიორიტეტულ მიმართულებაზე, რომელებიც თავის მხრივ გამომდინარეობენ საქართველოს მთავრობის ათპუნქტიანი გეგმიდან. თითოეული პრიორიტეტის ქვეშ გაერთიანდა სახელმწიფო ბიუჯეტის სხვადასხვა მხარჯავი დაწესებულების პროგრამები და ქვეპროგრამები. 2012 წლის ბიუჯეტისთვის კვლავ რჩება პრიორიტეტულ მიმართულებებად ჯანდაცვა, ინფრასტრუქტურისა და განათლების სფეროები.

- პროგრამული ბიუჯეტი და საბიუჯეტო პროცესის გაუმჯობესება

სახელმწიფო ბიუჯეტის შემუშავების პროცესში განსაკუთრებულ გამოწვევას წარმოადგენდა ის ფაქტი, რომ პირველად დაიგეგმა სახელმწიფო ბიუჯეტი პროგრამული ბიუჯეტის პრინციპებით.

პროგრამულ ბიუჯეტზე გადასვლა სახელმწიფო ფინანსების რეფორმის საკმაოდ რთული და შრომატევადი ნაწილია და წინ დიდი მოსამზადებელი სამუშაოები უძღოდა. ამ კუთხით მუშაობა 2009 წლიდან დაიწყო. ახალი საბიუჯეტო კოდექსის მიღებით საქართველომ საკანონმდებლო დონეზე დააფიქსირა პროგრამულ ბიუჯეტზე გადასვლის ვალდებულება, როდესაც კანონით განისაზღვრა, რომ სახელმწიფო ბიუჯეტი 2012 წლიდან, ხოლო ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტები 2013 წლიდან უნდა ითვალისწინებდეს პროგრამულ ფორმატს.

საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 31 მარტის №718 განკარგულებით განისაზღვრა პროგრამული ბიუჯეტის დანერგვასთან დაკავშირებით 2011 წელს განსახორციელებელი ღონისძიებები, რაც გულისხმობდა სამინისტროებისა და ზოგიერთი უწყების მიმდინარე წლის ბიუჯეტების პროგრამულ ფორმატში გადაწყობას, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსა და შესაბამის მხარჯავ დაწესებულებებში სამუშაო ჯგუფების შექმნას და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ პროგრამული ბიუჯეტის მომზადებასთან დაკავშირებულ საკითხებთან მიმართებაში შესაბამისი ინსტრუქციების შემუშავებას.

2012 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტზე მუშაობის დაწყებას წინ უძღოდა სამუშაო შეხვედრები მხარჯავ დაწესებულებებთან, სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, პროგრამული ბიუჯეტის შედგენის მეთოდოლოგიის შემუშავება და მუდმივი კონტაქტი მხარჯავი დაწესებულებების შესაბამის სამსახურებთან პროგრამული ფორმატის სახელმწიფო ბიუჯეტის შედგენის მიზნით. საქართველოს პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის და მასთან არსებული საბიუჯეტო ოფისის, საქართველოს კონტროლის პალატის, საერთაშორისო ორგანიზაციების რეკომენდაციების, სამუშაო შეხვედრებზე გამოთქმული შენიშვნებისა და წინადადებების საფუძველზე და საქართველოს პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტთან და საქართველოს კონტროლის პალატასთან შეთანხმებით შემუშავდა პროგრამული ბიუჯეტის შედგენის მეთოდოლოგია და დამტკიცდა საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2011 წლის 8 ივლისის №385 ბრძანებით.

2012 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტის პროგრამული ფორმატით მომზადება გულისხმობდა მხარჯავი დაწესებულებებისათვის გამოყოფილი ასიგნებების ბიუჯეტის პროექტში გაწერას მათ მიერ განსახორციელებელი პროგრამებისა და ქვეპროგრამების მიხედვით და აღნიშნული პროგრამებისა და ქვეპროგრამების აღწერის წარმოდგენას შესაბამისი პრიორიტეტების ფარგლებში. ბიუჯეტის პროექტს თან ერთვის პროგრამული ბიუჯეტის დანართი, რომელშიც წარმოდგენილია კანონის პროექტით გათვალისწინებული პროგრამებისა და ქვეპროგრამების მოსალოდნელი შედეგები, ამ შედეგების შესრულების შეფასების ინდიკატორები და საშუალოვადიან პერიოდში მათი დაფინანსების მოცულობა

და წყაროები. პროგრამული ბიუჯეტის დანერგვასთან დაკავშირებით საბიუჯეტო პროცესში განსახორციელებელი ცვლილებების საკანონმდებლო დონეზე ასახვის მიზნით, მომზადდა „საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსში“ ცვლილების შეტანის თაობაზე საქართველოს კანონის პროექტი, რომელიც კანონმდებლობით დადგენილი წესით „საქართველოს 2012 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტთან ერთად წარედგინა საქართველოს პარლამენტს. კანონში შეტანილი ცვლილებით და საბიუჯეტო მეთოდოლოგიით დარეგულირდა ბიუჯეტის პროგრამული ფორმატით მომზადებასთან დაკავშირებული საკითხები და დაიხვეწა არსებული ნორმები და დებულებები.

ვინაიდან პროგრამული ბიუჯეტი უფრო ინფორმაციულია და მოიცავს ინფორმაციას არა მარტო პროგრამების დაფინანსების, არამედ მათი შინაარსის, მოსალოდნელი შედეგებისა და შესრულების შეფასების ინდიკატორების შესახებ, შემუშავდა ბიუჯეტის კანონის ახალი სტრუქტურა და იმ დანართების (პროგრამული და კაპიტალური ბიუჯეტების დანართები) ფორმატი, რასაც წინა წლების ბიუჯეტები არ ითვალისწინებდა, კერძოდ:

- ✓ პირველ ოთხ თავში მოცემულია სახელმწიფო ბიუჯეტის ძირითადი პარამეტრები, მათ შორის შემოსულობები, გადასახდელები, ფუნქციონალური კლასიფიკაცია, სახელმწიფო ვალის საპროგნოზო მოცულობა და სხვა;
- ✓ მე-5 თავში წარმოდგენილია ბიუჯეტით განსაზღვრული პრიორიტეტები და მათ ფარგლებში დაგეგმილი პროგრამების და ქვეპროგრამების აღწერა და მიზანი (პროგრამები დაჯგუფებულია პრიორიტეტების მიხედვით);
- ✓ მე-6 თავში პროგრამები დაჯგუფებულია მათი განმახორციელებელი მხარჯავი დაწესებულებების მიხედვით და წარმოდგენილია თითოეული პროგრამისათვის გამოყოფილი ასიგნებების მოცულობა. ამავე თავშია განსაზღვრული საერთო სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გადასახდელების მოცულობაც;
- ✓ მე-7 თავში წარმოდგენილია ავტონომიური რესპუბლიკების და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულებისათვის გათვალისწინებული ტრანსფერების დეტალური ჩაშლა;
- ✓ მე-8 და მე-9 თავებში მოცემულია ბიუჯეტის კანონის მარეგულირებელი და გარდამავალი დებულებები;

პროგრამული ბიუჯეტის დანერგვიდან გამომდინარე, ბიუჯეტის პროექტის მეტი გამჭვირვალობის მიზნით პროექტს თან ახლავს ინფორმაციული დანართები, სადაც უფრო დეტალურადაა წარმოდგენილი პროგრამებთან და კაპიტალურ პროექტებთან დაკავშირებული ინფორმაცია:

- ✓ პროგრამული ბიუჯეტის დანართში მოცემულია თითოეული პროგრამისა და ქვეპროგრამის აღწერა, მათი მოსალოდნელი შედეგი და შედეგების შეფასების ინდიკატორები;
- ✓ კაპიტალური ბიუჯეტის დანართში მოცემულია ინფორმაცია 2012 წლის ბიუჯეტით დაგეგმილი კაპიტალური პროექტების შესახებ (მათ შორის პროექტის მთლიანი ღირებულება, მისი დაფინანსების წყაროები, დასრულების ვადები და სხვა);

- ✓ ბიუჯეტით განსაზღვრული პროგრამების დეტალური ჩაშლა და ინფორმაცია თითოეული პროგრამის ფარგლებში გამოყოფილი ასიგნებების განმკარგავი საბიუჯეტო ორგანიზაციების შესახებ;

პროგრამულ ბიუჯეტზე გადასვლასთან დაკავშირებით საანგარიშო პერიოდში მომზადებულ სახელმწიფო ბიუჯეტში პირველად მოხდა სახელმწიფოს საერთო პრიორიტეტებში სხვადასხვა სამინისტროების თუ უწყებების ერთგვარი კომპეტენციების განსაზღვრა და ამ ფორმატის ბიუჯეტით შესაძლებელი გახდა ქვეყნის ფინანსური რესურსების განაწილების წაკითხვა არ მხოლოდ მხარჯავი დაწესებულებების მიხედვით, არამედ სახელმწიფოს განვითარების პრიორიტეტული მიმართულებების მიხედვითაც. საქართველოს მთავრობის ათპუნქტიანი გეგმიდან გამომდინარე, რომელიც აისახა 2012-2015 წლების ქვეყნის ძირითადი მონაცემების და მიმართულებების დოკუმენტში, „საქართველოს 2012 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტში განისაზღვრა 12 ძირითადი პრიორიტეტი, რომელთა ფარგლებშიც დაიგეგმა სხვადასხვა მხარჯავი დაწესებულებების პროგრამები.

საანგარიშო პერიოდში, მოამზადა ცვლილებები საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციაში. აღნიშნული ცვლილებების გატარების აუცილებლობა გამოიწვია იმ ფაქტმა, რომ 2010 წელს კლასიფიკაციაში შეტანილი ცვლილებებით, ინფორმაციულობისა და აღრიცხვადობის გაზრდის მიზნით საბიუჯეტო კლასიფიკაციას დაემატა დანართები, რომელშიც განხორციელდა ხარჯების ეკონომიკური და არაფინანსური აქტივების და მათზე ოპერაციების კლასიფიკაციების დეტალური ჩაშლა, უფრო ქვედა დონის კოდებზე, ვიდრე ეს წარმოდგენილია თავად კლასიფიკაციაში. იმის გათვალისწინებით, რომ 2011 წელს ელექტრონული ხაზინა დაუკავშირდა სახელმწიფო შესყიდვების ერთიან ელექტრონულ სისტემას და აღრიცხვა ავტომატურად ხორციელდება სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს თავმჯდომარის 2010 წლის 20 სექტემბრის 07 ბრძანებით დამტკიცებული კლასიფიკატორის (CPV-კოდების) მიხედვით, 2011 წელს საბიუჯეტო კლასიფიკაციაში შეტანილი ცვლილებით ამოღებულ იქნა ზემოთხსენებული დანართები და საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მუხლები დაიხვეწა სახელმწიფო შესყიდვების კლასიფიკატორთან მაქსიმალური თავსებადობისა და ტექნიკური თვალსაზრისით.

გარდა შინაარსობრივი ხასიათის ცვლილებებისა, საანგარიშო პერიოდი გამოირჩეოდა საბიუჯეტო პროცესის ტექნიკური ნაწილის დახვეწის მიმართულებითაც. 2012 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტი სრულად დაიგეგმა ბიუჯეტის მართვის ელექტრონული სისტემის (E-Budget) მეშვეობით და საანგარიშო პერიოდში საბიუჯეტო ასიგნებების მართვა ხორციელდებოდა ამავე სისტემაში შემუშავებული შესაბამისი მოდულების მეშვეობით. საანგარიშო პერიოდში მუშაობა მიმდინარეობდა ბიუჯეტის მართვის ელექტრონული სისტემის (E-Budget) და ელექტრონული ხაზინის (E-Treasury) პროგრამების ურთიერთდაკავშირების მიზნით, რაც წარმატებით განხორციელდა და ამ მიმართულების სრულყოფის მიზნით სამუშაოები კვლავაც გაგრძელდება. 2011 წელს ელექტრონულ სისტემაში შესაბამისი ცვლილებები გატარდა პროგრამულ ბიუჯეტზე გადასვლასთან დაკავშირებით, საბიუჯეტო განაცხადის მოდულს დაემატა პროგრამულ ბიუჯეტთან დაკავშირებული ჩანართები, რისი მეშვეობითაც 2012 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტი სრულად ელექტრონულად აიწყო პროგრამული ბიუჯეტის ფორმატით.

2011 წლიდან სახელმწიფო ფინანსების მართვის ელექტრონული სისტემის მეშვეობით ასევე ელექტრონულად ხორციელდება საჯარო სამართლის იურიდიული პირების ერთიანი მონაცემთა ბაზის ფორმირება, რომლის მეშვეობითაც ხდება საჯარო სამართლის იურიდიული პირების ბიუჯეტების

შესრულების ანგარიშგების წარმოება. მუშაობა მიმდინარეობდა აღნიშნული ბაზის გაფართოებისა და მაქსიმალური ეფექტურობის და მოქნილობის მიღწევის და მისი შემდგომ დახვეწის მიზნით.

მომდევნო წლებში კვლავ გაგრძელდება მუშაობა, რათა ხელი შეეწყოს ქვეყნის გრძელვადიან ეკონომიკურ სტაბილურობას და ფისკალურ მდგრადობას, კონსერვატიული ფისკალური პოლიტიკის გატარებით და მაქსიმალურად დაბალანსებული ბიუჯეტის შემუშავებით და ამავდროულად დაინერგოს ნოვაციური მიდგომები საბიუჯეტო პროცესის შემდგომი გაუმჯობესებისა და ქვეყნის ფინანსების სწორი და გამჭვირვალე მართვის კუთხით.